

A Study on Patterns and Culture through the Chinese National Costumes in Miss Universe Competition Since 2002 to 2019

Natthakhanin Nicharom

Lecturer in the Department of Business Chinese, China International Language and Culture College, Krirk University

Chatuwit Kaewsuan

Assoc.Prof.Dr., Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities, Kasetsart University

Corresponding Author: natthakhanin.nic@krirk.ac.th

Received: April 10, 2023 Revised: May 17, 2023 Accepted: May 24, 2023

Abstract

This research paper aims to study the patterns of Chinese national costumes on the Miss Universe stage, and to study Chinese culture reflected in eighteen national costumes on the Miss Universe stage between 2002 and 2019. Research data were collected and analyzed through Chinese online news and entertainment sites: 中国新闻网、每日头条新闻、娱乐新闻 Pageant site Missosology, Miss China Fan Club 环球小姐吧, Chinese online fashion site 中华服饰网 and information from the tapes of the Miss Universe pageants from online media, YouTube. The results showed that the Chinese national costume patterns in the Miss Universe contest included two royal dress styles, five tribal costumes, four Chinese opera costumes, and seven simplified Chinese opera costumes. Chinese national costumes utilized various color tones. Red served as the main color tone in the twelve costumes, followed by the two costumes in blue and another two in yellow, one costume in white, and another one in brown tones. This reflected how the Chinese adore the red color as it is their cultural belief that red is a color of auspicious. Other colors were chosen based on the concept of dress design. Furthermore, the patterns used in the costumes, which reflect the cultural beliefs of the Chinese people, were also noteworthy. Patterns such as peony, bamboo, swan, peacock, panda, dragon, butterfly, and the character "福" (Fu) are all considered auspicious and believed to bring prosperity.

Keywords: Chinese Culture, Chinese Costume, Chinese National Costume, Beauty Pageant, Miss Universe

การศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ระหว่างปี 2545–2562

ณัฐคนินธุ์ นิจรมย์

อาจารย์ประจำสาขาจีนธุรกิจ วิทยาลัยนานาชาติภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยเกริก

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Corresponding Author: natthakhanin.nic@kirk.ac.th

ได้รับบทความ: 10 เมษายน 2566 ปรับปรุงแก้ไข: 17 พฤษภาคม 2566 ตอรับตีพิมพ์: 24 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe) และเพื่อศึกษาวัฒนธรรมจีนที่สะท้อนผ่านชุดประจำชาติบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ระหว่างปี พ.ศ. 2545–2562 รวม 18 ชุด โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลผ่านเว็บไซต์ข่าวและสื่อบันเทิงออนไลน์ของประเทศจีน ดังต่อไปนี้ 中国新闻网、每日头条新闻、娱乐新闻 เว็บไซต์นางงาม Missosology กลุ่มแฟนคลับนางงามจีน 环球小姐吧 เว็บไซต์แฟชั่นออนไลน์ของประเทศจีน 中华服饰网 และข้อมูลจากเทปบันทึกการประกวดมิสยูนิเวิร์สในปีต่าง ๆ จากสื่อมีเดียออนไลน์ YouTube ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบชุดประจำชาติจีนบนเวทีการประกวดมิสยูนิเวิร์ส ประกอบด้วย รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ จำนวน 2 ชุด รูปแบบชุดประจำชนเผ่า จำนวน 5 ชุด รูปแบบชุดอุปรากรจีน จำนวน 4 ชุด และรูปแบบชุดจีนประยุกต์ จำนวน 7 ชุด โดยชุดประจำชาติจีนมีการใช้โทนสีแดงเป็นโทนสีหลักของชุด จำนวน 12 ชุด ถัดมาคือ โทนสีน้ำเงินและสีเหลือง จำนวน 2 ชุด และโทนสีขาว สีน้ำตาล โทนสีละ 1 ชุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวจีนชื่นชอบสีแดงเป็นอย่างมาก เนื่องจากเชื่อว่าเป็นสีมงคลส่วนสีอื่นๆ จะเลือกใช้ตามความสัมพันธ์กับแนวคิดการออกแบบชุด นอกจากนี้ชุดประจำชาติยังปรากฏลวดลายที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนที่เชื่อว่า ลวดลายเหล่านี้เป็นสิริมงคล นำมาซึ่งความรุ่งเรือง อันได้แก่ ลายดอกโบตั๋น ไม้ หงส์ นกยูง แพนด้า มังกร ผีเสื้อ และตัวอักษรฟู (福)

คำสำคัญ: วัฒนธรรมจีน, เครื่องแต่งกายของจีน, ชุดประจำชาติจีน, การประกวดความงาม, มิสยูนิเวิร์ส

บทนำ

การประกวดนางงามจักรวาล หรือ มิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe) เป็นการประกวดความงามที่ยิ่งใหญ่ที่สุดรายการหนึ่งของโลก จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2495 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ปรีศญา คูหาบุษ, และธাত্রี ใต้ฟ้าพูล, 2563, หน้า 161) ในระยะแรกจัดการประกวดขึ้นโดยบริษัทแปซิฟิก นิตติ้ง มิลล์ ซึ่งเป็นธุรกิจเอกชนของอเมริกา และต่อมาได้ขายกิจการให้กับบริษัทไกรเซอร์ร็อกและบริษัทพาราเมาท์ พิคเจอร์ ตามลำดับ (สุพัตรา กอบกิจสุขสกุล, 2531) ปัจจุบันการประกวดมิสยูนิเวิร์สภายใต้การจัดการประกวดขององค์การมิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe Organization) รูปแบบการประกวดแบ่งออกเป็น 2 รอบ คือ การประกวดรอบพรีลิม (Preliminary) หรือการประกวดรอบแรก และการประกวดรอบตัดสิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจากการสัมภาษณ์ต่อหน้าคณะกรรมการ การเดินชุดว่ายน้ำ (Swimming Suit Competition) การกล่าวสุนทรพจน์ (Speech) การเดินชุดราตรี (Evening Gown Competition) และการตอบคำถามในรอบสุดท้าย ทั้งนี้การประกวดมิสยูนิเวิร์ส นอกจากค้นหาผู้ได้รับตำแหน่งมิสยูนิเวิร์สแล้วยังมีรางวัลพิเศษอื่นๆ ในการประกวดแต่ละปีด้วย อาทิ รางวัลขวัญใจช่างภาพ รางวัลนางงามมิตรภาพ และรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยม

หนึ่งในรางวัลพิเศษที่สร้างสีสันให้กับเวทีการประกวดและดึงดูดความสนใจของผู้ชม คือ รางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยม (Best National Costume) เป็นรางวัลพิเศษในการประกวดมิสยูนิเวิร์สที่เปิดโอกาสให้สาวงามแต่ละประเทศได้แสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์และนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำชาติของตนเองผ่านเครื่องแต่งกายในรูปแบบต่างๆ อาทิ นำสัตว์ประจำชาติ ดอกไม้ประจำชาติ ศิลปะ การแสดงหรือสถานที่สำคัญของประเทศมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบชุดประจำชาติ การประกวดรอบชุดประจำชาติจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2505 และจัดประกวดเรื่อยมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยตลอดระยะเวลาการจัดการประกวดรอบชุดประจำชาติประเทศที่ได้รับรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยมมากที่สุด คือ ประเทศไทยและประเทศโคลอมเบีย จำนวน 6 ครั้ง ถัดมาคือ ประเทศปานามา 4 ครั้ง อินเดีย 3 ครั้ง ญี่ปุ่น 2 ครั้งตามลำดับ ขณะที่ประเทศจีนได้รับรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยมเพียง 1 ครั้ง คือ ในปี พ.ศ. 2555

ประเทศจีนได้เริ่มส่งสาวงามเข้าร่วมการประกวดมิสยูนิเวิร์สครั้งแรกในปี พ.ศ. 2545 ผู้เข้าประกวดคนแรกของจีนคือ จ้าวหลิง (卓灵) โดยสามารถคว้ารางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 มาครองได้ ซึ่งในรอบการประกวดชุดประจำชาติครั้งแรกนี้ จ้าวหลิง ได้นำเสนอชุดประจำชาติจีนในรูปแบบของชุดกี่เพ้า และต่อมาการเข้าร่วมประกวดมิสยูนิเวิร์สในรอบชุดประจำชาติ ประเทศจีนได้คัดสรรและออกแบบชุดประจำชาติที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำชาตินำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส จนกระทั่งชุดประจำชาติจีนสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศชุดประจำชาติยอดเยี่ยมได้เป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2555 โดยชุดประจำชาติที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องลายครามจีนโบราณ ซึ่งแสดงออกถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ชุดประจำชาติจีนในการประกวดรอบชุดประจำชาติในครั้งอื่น ๆ ที่แม้มิได้รับรางวัลชนะเลิศ แต่ว่าทุกชุดล้วนสะท้อนถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชนชาติจีน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นชนชาติจีนที่นำเสนอผ่านรูปแบบของชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์สตั้งแต่ครั้งแรกที่ประเทศจีนเข้าร่วมการประกวดมิสยูนิเวิร์ส (พ.ศ. 2545) จนถึงปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเกิดเหตุการณ์โรคระบาดโควิด กองประกวดจึงไม่ได้ชี้แจงอย่างชัดเจนว่าปีถัดไปจะจัดการประกวด

หรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545-2562

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545-2562
2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมจีนที่สะท้อนผ่านชุดประจำชาติบนเวทิมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545-2562

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดเรื่องสี และแนวคิดสิริมงคล สัญลักษณ์ และลวดลายมงคลจีน

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม

พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 (现代汉语词典) ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรม หมายถึง ผลรวมของความมั่งคั่งทางวัตถุและความมั่งคั่งทางจิตวิญญาณที่มนุษย์สร้างขึ้นในกระบวนการพัฒนาทางสังคมและประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะความมั่งคั่งทางจิตวิญญาณ เช่น วรรณกรรม ศิลปะ การศึกษา วิทยาศาสตร์ เป็นต้น (สถาบันสังคมศาสตร์จีน, 2561, หน้า 1371-1372)

นิคม มุสิกคามะ (2545, หน้า 4) กล่าวว่า วัฒนธรรมคือวิถีชีวิตของคน เกิดจากกระบวนการอันซับซ้อน ทางสังคมหรือกลุ่มชนโดยรวมเอามิติทางด้านจิตใจ วัตถุ ภูมิปัญญา และอารมณ์เข้าไว้ด้วยกันจนเป็นรูปแบบเอกลักษณ์ของสังคมนั้น มิใช่เพียงเรื่องของศิลปะและวรรณกรรม หากหมายรวมถึงรูปแบบของชีวิต สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ระบบค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และความเชื่อต่างๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรม คือ รูปแบบวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมหรือกลุ่มชน และรวมถึงสิ่งที่มนุษย์ในสังคมหรือกลุ่มชนสั่งสมรวบรวมทั้งที่เป็นวัตถุ และทางจิตใจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแล้วเกิดการเรียนรู้จากรุ่นต่อรุ่น สืบทอดต่อกัน อันได้แก่ ศิลปะ หัตถกรรม ภูมิปัญญา ประเพณี ภาษา วรรณกรรมและความเชื่อ

2. แนวคิดเรื่องสี

ความหมายของสีในแนวคิดเกี่ยวกับสีของวัฒนธรรมจีน กล่าวว่า จะเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของเวลา ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น การพัฒนาทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ เช่น ในสมัยโบราณ สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจของราชวงศ์ เป็นตัวแทนของความสูงส่งและความสง่างาม แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีคำบางคำเกิดขึ้น เช่นคำว่า “สมุดปกเหลือง” ซึ่งหมายถึง ภาพยนตร์ลามกอนาจาร และเรื่องลามกอนาจาร สีเหลืองจึงได้กลายเป็นตัวแทนของภาพอนาจารและความไม่ดี นอกจากนี้แล้วสีแต่ละสีจะมีความหมายทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และมีความหมายทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยปกติแล้ว สีเดียวกันมักมีความหมายต่างกันในสถานการณ์และบริบทต่างๆ เช่น สีเขียวมักเป็นสีที่เราใช้เพื่อแสดงถึงสุขภาพและการไม่เป็นอันตราย เช่น "ผักสีเขียว อาหารสีเขียว การปกป้องสิ่งแวดล้อมสีเขียว" เป็นต้น แต่เรายังได้ยินคำว่า "หมวกสีเขียว" ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสีเขียวในที่นี้มีความหมายแฝงเชิงลบ (Shi, 2015, p.91)

ในแง่ของคำเรียกสี คำเรียกสีพื้นฐานในจีน มีห้าสี คือ เหลือง แดง เขียว (น้ำเงิน) ขาว และดำ ซึ่งสีแดงเป็นที่รักของชาวจีนมาตั้งแต่สมัยโบราณ ผู้คนถือว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความมงคล การเฉลิมฉลอง ความกระตือรือร้น ความงาม และความเจริญรุ่งเรือง (Shi, 2015, p.91)

จากมุมมองระบบสี “ห้าสี” แบบดั้งเดิมของประเทศไทย เป็นแนวคิดที่บรรพบุรุษมีต่อธรรมชาติ และได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการเรียนรู้และถ่ายทอดต่อ ๆ กัน ในอารยธรรมจีน โครงสร้างห้าสี ประกอบด้วย สีเหลือง สีน้ำเงิน สีแดง สีดำและสีขาว โดยปรากฏขึ้นในช่วงต้นของอารยธรรมจีนซึ่งเข้ากับองค์ประกอบทั้งห้า อันได้แก่ ไม้ ไฟ น้ำ ดินและทอง ชาวจีนในสภาพธรรมชาติที่แตกต่างกัน ภายใต้อาณาจักรเกี่ยวกับจักรวาล ปรัชญา จริยธรรมและความคิดอื่น ๆ ทำให้เกิดวัฒนธรรมสีแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน (Liu, 2015, p.5)

3. แนวคิดสีมงคล สัญลักษณ์และลวดลายมงคลจีน

สีมงคลจีน คือ วัตถุหรือระบบสัญลักษณ์ หรือกระบวนการในการสร้างความหมายของชาวจีน เพื่อบันดาลให้เกิดความสุข ความสมหวัง โชคลาภ ความร่ำรวย ความเจริญรุ่งเรืองด้วยลาภยศ สรรเสริญ หรือบันดาลให้เกิดขวัญและกำลังใจ ฯลฯ โดยมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ ลวดลาย และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้วิเศษ ผลไม้ดอกไม้ สัตว์ หรือของใช้มาเกี่ยวพันมากมาย สำหรับการใช้สีมงคลจีน มีการสืบทอดผ่านภาษา วิถีชีวิต ประเพณี เทศกาล และพิธีกรรมต่าง ๆ ของจีน ซึ่งชาวจีนจึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดีที่มนุษย์ต้องการและปรารถนา เนื่องจากชาวจีนมีสิ่งสีมงคลที่เกี่ยวข้องมากมาย ตั้งแต่พิธีเกิด แต่งงาน แห่ขันหมาก วัฒนธรรม และประเพณีความเชื่อ โดยมีสัตว์ สิ่งของ ดอกไม้ ผลไม้ หรือรูปสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายมงคลคือ อายุยืน โชคลาภ สมปรารถนา สุข ความประสบความสำเร็จ และความร่ำรวย (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2550, หน้า 95-96)

สัญลักษณ์มงคล คือ เครื่องหมายที่ใช้แทนสถานที่ สิ่งของ ซึ่งต้องมีความหมายเป็นมงคลเพื่ออำนวยการให้คน สถานที่ อาณาจักรมีความเป็นสวัสดิมงคล (จักริน จุลพรหม, และอาสา ทองธรรมชาติ, 2560, หน้า 110)

ลวดลายสีมงคล เป็นลวดลายจีนตามขนบอีกประเภทที่แสดงถึงความยินดี เกี่ยวข้องกับมงคล คำอวยชัยให้พร ลวดลายชนิดนี้มีองค์ประกอบและความหมายเฉพาะเจาะจง ลายมงคล หมายถึงลวดลายที่มีความหมายลึกซึ้ง ลวดลายมงคลมุ่งหมายให้มีความมั่งคั่ง โชคดี อายุยืนนาน (ชาติ ภาสกร, 2558, หน้า 67)

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า สัญลักษณ์และลวดลายมงคลจีน คือ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่สร้างความหมายเพื่ออำนวยการให้พร ให้สมปรารถนา มีโชคลาภ ความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นมงคล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลชุดประจำชาติจีนที่ใช้ประกวดบนเวทีมิสยูนิเวิร์สและรายชื่อผู้สวมใส่ชุดประจำชาติจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545–2562

2. ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อเรื่องสีของคนจีน รูปแบบชุดสตรีในจีน และลวดลายที่แสดงความเป็นสิริมงคลของจีน

ผลการศึกษา

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2562 ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลชุดประจำชาติจีนได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2562

ลำดับ	ปี	ชื่อผู้สวมใส่	รูปแบบ/แรงบันดาลใจ	สี	รางวัลชุดประจำชาติ
1	2545	卓灵 จั๋วหลิง	旗袍 กี่เพ้า	แดง	-
2	2546	吴薇 อู๋เว่ย	清代宫廷服装 ชุดราชสำนักสมัยชิง	แดง	-
3	2547	张萌 จังเหมิง	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
4	2548	陶思媛 เถาซือหยวน	中国红 ชุดสีแดง	แดง	-
5	2549	高英慧 เกาอิงฮุย	刀马旦 ชุดอุปรากรจีน	แดง	-
6	2550	张宁宁 จังหนิงหนิง	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
7	2551	魏子雅 เว่ย์จื่อหย่า	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
8	2552	王静瑶 หวังจิ่งเหยา	古代兵马俑 หุ่นทหารดินเผา	น้ำตาล	-
9	2553	唐雯 ถังเหวิน	青花瓷服装 ชุดเครื่องลายคราม	ขาว	-
10	2554	罗紫琳 ลั่วจื่อหลิน	昆曲京剧 ชุดอุปรากรคุนฉีว	แดง	-
11	2555	许继丹 สี่ว์จี้ตาน	青花瓷服装 ชุดเครื่องลายคราม	น้ำเงิน	ชนะเลิศ
12	2556	靳烨 จิ้นเย่	立龙 ชุดมังกร	เหลือง	-
13	2557	胡彦良 หูเยี่ยนเหลียง	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
14	2558	薛韵芳 เชวียอวี่นฟาง	京剧 ชุดอุปรากรจีน	เหลือง	รองชนะเลิศ อันดับสี่
15	2559	李珍颖 หลี่เจินอิง	中国红和熊猫 สีแดงกับแพนด้า	แดง	-
16	2560	邱蕾 ชิวเฉียน	剪纸 การตัดกระดาษจีน	แดง	-
17	2561	秦美苏 ฉินเหมย์ซู	京剧和川剧 อุปรากร ปักกิ่งและเสฉวน	น้ำเงิน	-
18	2562	朱鑫 จูซิน	塔娜 ชุดทิเบตถ่านา	แดง	-

จากตารางข้อมูลชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe) ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2562 ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ รูปแบบของชุดประจำชาติจีน โทนสีที่ใช้ในชุดประจำชาติจีน ลวดลายและสัญลักษณ์ที่อยู่บนชุดประจำชาติจีน

1. รูปแบบชุด จากตารางข้อมูลพบว่า รูปแบบชุดประจำชาติจีนที่นำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส มีรูปแบบชุด จำนวน 4 รูปแบบ คือ รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ รูปแบบชุดประจำชนเผ่า รูปแบบชุดอุปรากรจีนและรูปแบบชุดจีนประยุกต์ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมรูปภาพและข้อมูลของแต่ละรูปแบบชุด ดังนี้

1.1 รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546

1.1.1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545

ภาพ 1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545 (ที่มา: eladies.sina.com.cn, 2553)

ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545 นำเสนอผ่านชุดกี่เพ้า (旗袍) โดยมีลักษณะรัดรูปยาวผ่าข้าง ลายดอกโบตั๋น เป็นเสื้อผ้าที่มีความโดดเด่นในสมัยราชวงศ์ชิงหรือแมนจู โดยความหมายของกี่เพ้าได้มาจากเรื่องแปดกองธงในสมัยราชวงศ์ชิง พอถึงสมัยของแมนจูก็มีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบการปกครองและอิทธิพลของตะวันตก ทำให้กี่เพ้ามีการเปลี่ยนแปลงไป (Huang, 2015, p.34) ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการนำเสนอชุดนี้เนื่องจากการประกวดครั้งนี้เป็นการส่งนางงามเข้าร่วมประกวดครั้งแรกของประเทศจีน จึงนำเสนอชุดที่ทำให้เห็นแล้วรับรู้ได้ว่าเป็นประเทศจีน ซึ่งชุดที่เหมาะสมและแสดงเอกลักษณ์ของจีนได้ดีในขณะนั้นก็คือชุดกี่เพ้า

1.1.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2546

ภาพ 2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2546 (ที่มา: chinanews.com, 2556)

ลักษณะชุดเป็นกี่เพ้ารูปแบบสมัยราชวงศ์ชิง สีแดง ประดับด้วยหมวกดอกโบตั๋นสีแดง พร้อมพู่ห้อยสีแดง จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าเหตุผลในการนำเสนอชุดนี้ เนื่องจากกระแสความโด่งดังของละครโทรทัศน์เรื่อง 还珠格格 หรือองค์หญิงกำมะลอเวอร์ชัน 3 ซึ่งออกอากาศในปี พ.ศ. 2546

จนเกิดกระแสนิยมในจีนแผ่นดินใหญ่ ได้หวั่น ฮ่องกง และประเทศอื่นๆ โดยตัวละครหญิงในเรื่องแต่งกายด้วยชุดที่เพ้าสมัยราชวงศ์ชิง ประดับศีรษะด้วยหมวกที่มีดอกโบตั๋นและมีพู่ห้อยสองข้าง จึงทำให้ในปีนี้นำเสนอชุดตามสมัยราชสำนักชิง

1.2 รูปแบบชุดประจำชนเผ่า นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2547, พ.ศ. 2550, พ.ศ. 2551, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2562

1.2.1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2547

ภาพ 3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2547 (ที่มา: images.app.google, 2554)

ลักษณะชุดเป็นเสื้อสายเดี่ยวสีแดง ลายดอกโบตั๋นสีชมพู กระโปรงยาวรัดรูปช่วงบนและบานในช่วงปลายของกระโปรง โดยกระโปรงประกอบไปด้วยสีฟ้า เขียว ชมพูและแดงสลับกันตามลำดับ ศีรษะประดับด้วยหมวกที่ประดับด้วยลูกปัดสีแดงขนาดเล็ก มีรูปแบบเหมือนชุดประจำชนเผ่าจ้วง (壮族) ซึ่งเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของประเทศจีน เหตุผลการเลือกชุดนี้ เนื่องจากชุดประจำชนเผ่าจ้วงเป็นชุดที่จิ้งเหมิง ใส่ประกวดรอบชุดประจำชนเผ่าในการประกวดมิสยูนิเวิร์สไชน่า จนกระทั่งจิ้งเหมิงได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นมิสยูนิเวิร์สไชน่า ส่งผลให้ชุดประจำชนเผ่าที่เธอสวมใส่ได้รับการสานต่อในการนำไปประกวดบนเวทีระดับนานาชาติ

1.2.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2550

ภาพ 4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2550 (ที่มา: images.app.google, 2550)

ชุดระบำประจำชนเผ่าอี๋ (彝) มีลักษณะชุดเป็นเสื้อเอวลอยคอตั้งสีแดงชมพู กระโปรงจีบประกอบด้วยสีขาว ชมพู เหลือง แดง ม่วงและปลายช่วงล่างสีดำขลิบทอง ไส้เรียงลงไปตามลำดับ ศีรษะพันด้วยผ้าเป็นทรงกลมสูง สวมกำไล ซึ่งระบำชนเผ่าอี๋เป็นรูปแบบศิลปะของชาวอี๋มีความหลากหลายทางศิลปะ ซึ่งเป็นการตกผลึกของภูมิปัญญาของชาวอี๋ในอดีต (Shi, 2012, p.5) การนำเสนอชุดนี้ ผู้วิจัย

วิเคราะห์ว่าเนื่องจากต้องการประชาสัมพันธ์งานเทศกาลไหว้พระจันทร์ (2007 NJ Chinese Moon Festival) ซึ่งภายในงานมีการจัดแสดงระบำชนเผ่าอี้ (Yi Dance) ทั้งนี้การนำเสนอชุดนี้ยังเป็นการนำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งกาย ความงดงามทางวัฒนธรรมของชนเผ่าอี้หนึ่งในชนกลุ่มน้อยของประเทศจีน

1.2.3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2551

ภาพ 5 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2551 (ที่มา: images.app.google, 2557)

ชุดประจำชนเผ่าเหมานาน (毛南族) เป็นเสื้อแขนกุดเอวลอยสีแดงเสริมด้วยสีดำและสีทอง กระโปรงยาวสีแดงเสริมด้วยสีทอง ปลายกระโปรงบานสีขาว ศีรษะประดับด้วยงอบสีทองมีพู่เล็กๆ สีทอง ห้อยรอบๆ ซึ่งชนเผ่าเหมานานเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของประเทศจีน ชนเผ่าเหมานานมีงานฝีมือ งานหัตถกรรมที่สำคัญคือ การแกะสลักและการจักสาน โดยสิ่งที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชาวเหมานาน คือ งอบไม้ไผ่ ชาวเหมานานเรียกว่าดอกตี่งซ่า (顶卡花) (เมซม สอดส่องภุช, 2554, หน้า 100) โดยในการประกวดครั้งนี้ประเทศเจ้าภาพคือ ประเทศเวียดนาม ซึ่งเวียดนามมีเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรี คือ ชุดอ่าวหญ่าย มีลักษณะโดดเด่นที่งอบจักสานขนาดใหญ่เป็นเครื่องประดับศีรษะ ในขณะที่ชุดที่เวียจ็องหล่าสวมใส่ในปีนี้ก็มียกเป็นเครื่องประดับศีรษะเช่นเดียวกัน ดังนั้นการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าเพื่อต้องการแสดงความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมด้านการแต่งกายกับประเทศเจ้าภาพ สร้างความเป็นกลุ่มเดียวกันกับเจ้าภาพ เพื่อให้ผู้ชมหรือประชาชนของประเทศเจ้าภาพสนับสนุนและให้กำลังใจนางงามผู้เข้าประกวดในปี และด้วยเหตุผลนี้เองในการประกวดรอบชุดประจำชาติ พ.ศ. 2551 ผู้ชมที่เข้าร่วมชมการประกวดก็ส่งเสียงร้อง เสียงปรบมือให้กำลังใจและชื่นชมในขณะที่นางงามประเทศจีนแสดงชุดประจำชาติ (Youtube, Miss Universe 2008 National Costume, 2563)

1.2.4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2557

ภาพ 6 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2557 (ที่มา: images.app.google, ม.ป.ป.)

ชุดประจำชนเผ่าแม้ว (苗族) เสื้อแขนยาวสีแดง ช่วงแขนเสื้อเสริมด้วยสีดำ กระโปรงยาวคลุมเข่า มีผ้าสีเหลี่ยมเรียงกันและไล่สีด้วยสีดำ เขี้ยวและแดงตามลำดับแนวนอน สวมห่วงคอที่ทำด้วยเงิน และประดับศีรษะด้วยเครื่องเงิน ชนเผ่าแม้วหรือชนเผ่าเหมียวมีงานหัตถกรรมที่เป็นศิลปะประจำชนเผ่าที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นสินค้าส่งออกทั้งในและต่างประเทศก็คือ การทำเครื่องประดับเงิน ชาวเหมียวนิยมประดับประดาเสื้อผ้า และตามร่างกายด้วยเครื่องเงิน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องประดับศีรษะ เงิน สร้อยพวงระย้า กำไล ชุดเสื้อผ้าเงิน เป็นต้น ล้วนมีแบบและลวดลายที่สวยงามและดูสูงส่ง (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2554, หน้า 112) การนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เครื่องเงินที่มีเอกลักษณ์ของชนเผ่าแม้ว และยังต้องการประชาสัมพันธ์การจัดแสดงสินค้าแฟชั่นนานาชาติปักกิ่งปี 2558 ในชื่องาน “雷山苗年北京分会场” โดยภายในงานมีการจัดแสดงสินค้าแฟชั่น ถ่ายทอดวิถีชีวิตที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชนเผ่าแม้ว

1.2.5 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2562

ภาพ 7 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2562 (ที่มา: sanook.com, 2563)

ชุดประจำชนเผ่าทิเบต เสื้อแขนยาวสีแดง กระโปรงสีแดงสลับกับผ้าสีอื่นๆ ศีรษะประดับผมทำด้วยทอง เงิน และทองแดง ทรงผมเปีย เสริมด้วยหินปะการังกลางกระหม่อม คอประดับด้วยสร้อยไข่มุก หรือสร้อยหินเขี้ยว และเสริมด้วยผ้าและเข็มขัดคาดเอวข้อมูลจากกลุ่มแฟนคลับมิสยูนิเวิร์สของจีน (环球小姐吧) กล่าวว่า ปี พ.ศ. 2562 นำเสนอชุดประจำชาติจีนผ่านชุดประจำชนเผ่าทิเบต ชื่อชุดว่า ถ่านา (塔娜) ผลงานการออกแบบของอาจารย์หลี่รุ่ยติง (李锐丁) วิทยาลัยการแสดงแห่งชาติจีน ชุดถ่านาสร้างจากแนวคิดเรื่องราวในจังหวัดของทิเบตผสมผสานกับตัวละครถ่านา เพื่อประชาสัมพันธ์ละครระบำเรื่อง 尘埃落定 (Red Poppies) ซึ่งประพันธ์เนื้อเรื่องโดยชาวทิเบต โดยเนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวทิเบต และชุดนี้เป็นชุดของนางเอกในเรื่องคือ ถ่านา หญิงสาวที่สวยงามที่สุดบนทุ่งหญ้า เธอสูงส่งและใจดี ทั้งนี้เครื่องแต่งกายของเธอแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่สวยงามของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ โดยชาวทิเบตก็เป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยที่เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมจีนอีกด้วย

1.3 รูปแบบชุดอุปรากรจีน นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2549, พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2558 และ พ.ศ.2561

1.3.1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2549

ภาพ 8 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2549 (ที่มา: images.app.google, 2549)

ชุดอุปรากรปักกิ่ง (京剧) ตัวนางเตาหม่าตัน (刀马旦) ชุดเกราะอย่างแม่ทัพนายพล ชุดคลุมเฉวียงบ่าสีแดงเสริมด้วยสีทอง ด้านหลังประดับธงรบ ศีรษะประดับด้วยหมวกเจ็ดดาว (七星额子) ด้านบนประดับตกแต่งด้วยลูกบอลกำมะหยี่ตามสีแดง ข้อมูลจากเว็บไซต์ 中国新闻网 (China News) จากการสัมภาษณ์เกาอิงฮุย (高英慧) ผู้ร่วมคัดเลือกชุดประจำชาติ กล่าวว่า ชุดประจำชาติมีแนวคิดมาจากอุปรากรปักกิ่ง ซึ่งไม่ใช่เครื่องแต่งกายธรรมดา แต่ได้รับการดัดแปลงเพื่อใช้สำหรับการแสดงบนเวทีเป็นพิเศษ อุปรากรจีนหรือจิว เป็นศิลปะการแสดงของชาวจีนที่ยังคงแสดงในเทศกาลสำคัญๆ ของจีน รวมทั้งการแสดงในประเพณีเฉลิมฉลองบูชาเทพเจ้าทางศาสนาในลัทธิความเชื่อแบบจีนและยังเพื่อความบันเทิงของคนในสังคมทุกระดับ (อรอนงค์ อินสอาด, 2563, หน้า 261) โดยชุดอุปรากรปักกิ่งที่เกาอิงฮุยสวมใส่เป็นชุดที่ดัดแปลงมาจากตัวนางเตาหม่าตัน การนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอชุดสตรีของจีน โดย 4 ปีก่อนหน้าประเทศจีนส่งชุดประจำชาติเข้าร่วมประกวดด้วยชุดที่สื่อถึงความเป็นสตรีที่อ่อนหวานทั้งในรูปแบบชุดราชวงศ์และชุดชนเผ่า แต่ในปีนี้นำเสนอชุดอุปรากรจีนที่เป็นชุดสตรีในบทบาทนักรบ เป็นชุดแม่ทัพ เพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่าสตรีไม่ใช่มีแค่เพียงความอ่อนหวาน หากแต่ยังมีความแข็งแกร่งและมุมานะ สามารถออกศึกสู้รบช่วยชาติบ้านเมืองได้

1.3.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2554

ภาพ 9 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ. 2554 (ที่มา: images.app.google, 2562)

ชุดอุปรากรจีนคุณฉีว ชุดสีแดง ประดับด้วยลายนกยูงสีทอง ศีรษะประดับด้วยเครื่องศีรษะสีทอง ข้อมูลจากเว็บไซต์ missosology.org เว็บไซต์นางงามชื่อดัง กล่าวว่าชุดประจำชาตินี้ออกแบบโดยดีไซน์เนอร์ชื่อดัง กว่เพ่ย (郭培) โดยได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากอุปรากรจีนที่ชื่อว่าคุณฉีว

ซึ่งเป็นศิลปะการร้องเพลงและการเต้นรำ โดยการร้องเพลงของนักแสดงทั้งหมดจะต้องสอดคล้องกับท่วงทำนองของซลู่ย (Wang, 2012, p.1) คุณฉีวได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติในฐานะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และในปีเดียวกันนี้เองประเทศจีนได้จัดแสดงการแสดงและร้องเพลงคุณฉีว ณ เมืองหางโจว มณฑลเจ้อเจียง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2554 ดังนั้นการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่า เนื่องจากการนำเสนอมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจีนผ่านชุดประจำชาติจีน รวมทั้งต้องการประชาสัมพันธ์งานแสดงและร้องเพลงคุณฉีว ณ เมืองหางโจว ที่จะขึ้นในเดือนถัดไปหลังจากการประกวดมิสยูนิเวิร์สปี พ.ศ. 2554

1.3.3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2558

ภาพ 10 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ. 2558 (ที่มา: dailymail.co.uk, 2558)

ชุดอุปรากรปักกิ่ง (京剧) ตัวนางฮวาชาน (花衫) ตัวชุดเป็นชุดเดี่ยวไม่แยกเสื้อกับกระโปรง แขนเสื้อกว้างและยาว สีหลักๆ ของชุดคือ สีเหลืองและใช้สีอื่นๆ ประกอบ ทั้งตัวปักลายมีฟูเล็กๆ สีเหลือง ห้อยระย้า และใช้สีอื่นๆ ประกอบ ศีรษะประดับด้วยมงกุฎหงส์ (戴凤冠) สีฟ้าและมีพู่ห้อยสีเหลืองข้อมูลจากเว็บไซต์ kknnews.cc (每日头条) กล่าวในบางช่วงของเนื้อหาว่า มิสยูนิเวิร์สจีน สวมใส่ชุดนางสนมขึ้นมา สร้างความประหลาดใจอย่างมากแก่ผู้ชม ชุดประจำชาตินี้สร้างจากแนวคิดชุดอุปรากรปักกิ่งประเภทตัวนางฮวาชานโดยสังเกตได้จากเครื่องประดับศีรษะของตัวละคร กล่าวคือ มงกุฎหงส์เป็นมงกุฎสำหรับพระราชินี พระสนม รวมถึงสตรีชั้นสูง (อารยา โลหาคาศ, 2557, หน้า 9) ดังนั้นการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวจีนและมรดกทางวัฒนธรรมของโลก ซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การยูเนสโก ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ในปี พ.ศ. 2553 (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2562, ย่อหน้า 3) และการนำเสนอชุดนี้ยังเป็นการต่อยอดกระแสแฟชั่นประยุกต์ระหว่างเครื่องแต่งกายอุปรากรจีนและเครื่องประดับอุปรากรจีนผสมผสานกับเครื่องแต่งกายสมัยใหม่ จากงาน Beijing International Fashion Week 2015

1.3.4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2561

ภาพ 11 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ. 2561 (ที่มา: chinaplus.cri.cn, 2561)

ชุดอุปรากรปักกิ่งและเสฉวน ใช้สีน้ำเงินเป็นโทนสีหลักเสริมด้วยสีแดง ชมพูและทอง ตัวเสื้อประยุกต์จากกี่เพ้า ประดับศีรษะด้วยมงกุฎทางไกสีน้ำเงิน และมีธงสีชาวลายน้เงินประดับด้านหลังของชุดสวมหน้ากากงิ้วเสฉวน (川剧脸谱) จากรอบการประกวดชุดประจำชาติ พิธีกรในงานศรัยฉัตร กุญชร ณ อยุธยา ได้บรรยายข้อมูลเกี่ยวกับชุดประจำชาติจีนว่า ชุดประจำชาติสาวงามจากประเทศจีนได้รับแรงบันดาลใจมาจากอุปรากรจีนที่โด่งดังสองเรื่องคือ อุปรากรปักกิ่งและอุปรากรเสฉวนเป็นสัญลักษณ์สะท้อนภาพของผู้หญิงจีนในอุตสาหกรรมละครของประเทศจีน ซึ่งงิ้วเสฉวนเป็นงิ้วที่มีวิวัฒนาการมาจากการละเล่นพื้นบ้านของชาวบ้านในท้องถิ่น บางครั้งมีการดัดแปลงนำการแสดงใหม่ๆ มารวมเข้าด้วยกัน แต่ยังคงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นเอาไว้ (อภิโชค แซ่โค้ว, 2541, หน้า 28) การนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของจีนอย่างอุปรากรปักกิ่งและอุปรากรเสฉวน และยังต้องการสืบสานมรดกทางภูมิปัญญาของชาวจีน ให้เป็นธุรกิจอุตสาหกรรมที่โด่งดังและแสดงให้นานาชาติได้เห็นถึงความมั่งคั่งของศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการประกวดทางประเทศจีนก็มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมอุปรากรจีน เช่น กิจกรรมอุปรากรสู่สถาบันการศึกษา (戏曲进校园) กิจกรรมเดือนแห่งวัฒนธรรมอุปรากร (戏曲文化月) เป็นต้น

1.4 รูปแบบชุดจีนประยุกต์ นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2548, พ.ศ. 2552, พ.ศ. 2553, พ.ศ. 2555, พ.ศ. 2556, พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560

1.4.1 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ.2548

ภาพ 12 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2548 (ที่มา: images.app.google, 2548)

ชุดเดรสผ้าไหมจีนสีแดง คลุมไหล่ด้วยผ้าสีดำปักด้วยลวดลายมังกรสีทอง ศีรษะประดับด้วยสีแดง ข้อมูลจากการประกอบการประกวดชุดประจำชาติ ณ อิมแพค อารีนา เมืองทองธานี ประเทศไทย พิธีกรในการประกวดรอบชุดประจำชาติ สัญญา คุณากร ได้บรรยายข้อมูลเกี่ยวกับชุดประจำชาติจีนปี ค.ศ. 2005 ว่า “ชุดสีแดงซึ่งเป็นชุดของวัฒนธรรมจีนโบราณเชื่อกันว่าจะนำความโชคดีมาให้ และผ้าคลุมสีดำปักลายมังกรเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงอำนาจ เกียรติยศและความสำเร็จ” ทั้งนี้เหตุผลในการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการแสดงวัฒนธรรมที่เป็นหนึ่งในเอกลักษณ์สำคัญของชาวจีน นั่นก็คือวัฒนธรรมสีแดง อีกทั้งหากมองในเรื่องค่านิยม ความเชื่อในเรื่องสีแดงอาจส่งผลต่อผู้สวมใส่ชุดที่จะนำไปสู่ความมั่นใจในการสวมใส่และนำเสนอชุด เพราะมองว่าสีแดงคือสีแห่งความมงคล

1.4.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2552

ภาพ 13 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2552 (ที่มา: dresschina.com, ม.ป.ป.)

ชุดทหารสุสานจีนซีฮ่งเต้ (古代兵马俑) เสื้อแขนยาว แขนกว้าง คอตั้ง ขอบเสื้อด้านขวาทับด้านซ้าย สีนํ้าตาลเสริมด้วยสีเงินแวววาว คาดเอวด้วยผ้าสีดำ สวมกางเกงขาสั้นสีดำ รองเท้ารวมกับถุงเท้าสีดำยาวถึงต้นขา ศีรษะลักษณะคล้ายคลึงทรงผมทหารในสุสาน ข้อมูลจากเว็บไซต์ 中华服饰网 กล่าวว่า นางงามจีนหวังจิ่งเหยา ใช้รูปแบบเครื่องแต่งกายพระราชวังสมัยโบราณผสมผสานกับแฟชั่นที่ทันสมัย เพื่อแสดงผลลัพธ์ที่สวยงามของการผสมผสานกันระหว่างยุคโบราณกับยุคปัจจุบัน ซึ่งนางงามจีนสวมใส่ชุดนี้กรบดินเผาโบราณแสดงถึงความงดงามของฮวามู่หลาน การนำเสนอชุดประจำชาตินี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอสุสานจีนซีฮ่งเต้ สถานที่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์จีนและสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งประกาศขึ้นทะเบียนโดยยูเนสโกให้นานาชาติได้รับรู้ถึงความยิ่งใหญ่และความรุ่งเรืองของอารยธรรมจีนในสมัยโบราณ โดยราชวงศ์ฉินเป็นยุคที่มีตำนานและรุ่งโรจน์ในประวัติศาสตร์จีน ได้สะสมและถ่ายทอดรูปแบบการดำเนินชีวิต การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งส่งอิทธิพลต่อวัฒนธรรมจีนอย่างมาก (Zong, 2014, p.3) นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2552 เป็นปีที่ภาพยนตร์เรื่องมู่หลาน วีรสตรีโลกจารึก 《花木兰》 ออกฉายจึงทำให้ชุดประจำชาติจีนในปีนี้ออกแบบผสมผสานชุดให้เป็นทหารนักรบเสมือนฮวามู่หลาน เพื่อประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์และเรียกกระแสภาพยนตร์ผ่านชุดประจำชาตินี้

1.4.3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2553

ภาพ 14 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2553 (ที่มา: images.app.google, ม.ป.ป.)

ชุดเดรสสั้นสามส่วน โทนสีขาวประยุกต์ลายผ้าจากเครื่องลายคราม ชายกระโปรงเป็นพู่ห้อยสีแดง ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://news.yule.com.cn> กล่าวในบางตอนของข่าวว่า ในการประกวดชุดประจำชาติมิสยูนิเวิร์ส ถึงเหวินปรากฏตัวในชุดผีเสื้อที่สวยงามสร้างความตื่นตะลึงให้กับผู้ชม การออกแบบชุดนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิงในประเทศจีน ผสมผสานสีและลวดลายกับเสื้อผ้าโดยใช้ลายผีเสื้อเป็นหลักของการออกแบบ โดยเครื่องลายครามเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญของแรงงานในประเทศจีนสมัยโบราณ ตั้งแต่เครื่องลายครามลายสีน้ำเงินสีขาวและเครื่องลายครามลายสีแดงสีเขียวในสมัยราชวงศ์หยวนไปจนถึงเครื่องลายครามห้าสีและเครื่องลายครามหลากสีในสมัยราชวงศ์หมิง (Wu, 2018, p.6) การนำเสนอชุดประจำชาติชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอย่างเครื่องลายครามประยุกต์ให้เป็นชุดเดรสสั้นสมัยใหม่

1.4.4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2555

ภาพ 15 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2555 (ที่มา: chinadaily.com.cn, 2562)

ชุดเครื่องลายคราม 青花瓷 เป็นชุดราตรียาว รูปแบบและลวดลายเป็นเครื่องลายครามสีขาวและน้ำเงิน จับจีบผ้าไล่ระดับ ประดับศีรษะด้วยรูปทรงพัด มีพู่ห้อย ตรงกลางเป็นเครื่องลายครามลักษณะเดียวกันกับชุดสมัยราชวงศ์ชิง ข้อมูลจากเว็บไซต์ missology.org เว็บไซต์นางงามชื่อดัง กล่าวว่าชุดประจำชาติจีนปี ค.ศ. 2012 ออกแบบโดยดีไซน์เนอร์ชื่อดังโอด์กูร์คนแรกของจีนและเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกอย่าง กัวเพ่ย (郭培) โดยพิธีกรในการประกวดรอบชุดประจำชาติ Shanna Moakler กล่าวว่า ชุดประจำชาติจีนนำเสนอแนวคิดแบบดั้งเดิมคือ ชุดสมัยราชวงศ์ชิงประยุกต์ผสมผสานเข้ากับลวดลายของเครื่อง

ลายคราม โดยรายละเอียดลวดลายของชุดสามารถมองเห็นลวดลายของดอกบัว ลวดลายน้ำมหาสมุทร และลายมังกร (Youtube, 2012) โดยการนำเสนอชุดประจำชาติชุดนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากผู้ออกแบบต้องการนำเสนอความงามของศิลปะจีนอย่างเครื่องลายคราม ซึ่งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจีน รวมถึงยังต้องการนำเสนอความรุ่งเรืองของวัฒนธรรมของจีนโบราณผ่านรูปแบบชุดสตรีในสมัยราชวงศ์ชิงอีกด้วย

1.4.5 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2556

ภาพ 16 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2556 (ที่มา: images.app.google, 2562)

ชุดสีเหลืองทอง เนื้อผ้าปักลวดลายเหมือนเกล็ดของมังกร บริเวณหัวไหล่ทั้งสองข้างเป็นมังกรสีทอง ข้อมูลจากเว็บไซต์ missosology.org เว็บไซต์นางงามชื่อดังกล่าวว่าชุดประจำชาติจีนปี ค.ศ. 2013 ออกแบบโดยดีไซน์เนอร์ชื่อดัง กัวเพ่ย (郭培) ได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากตำนานมังกรของจีน และการตกแต่งลวดลายมังกรบนหลังคาของสถานที่ในประเทศจีน อีกทั้งผู้ออกแบบยังต้องการแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและหัวใจของผู้หญิงอีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอหนึ่งในสัญลักษณ์สำคัญของประเทศจีนนั่นก็คือ มังกร ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่สัตว์มงคลของจีน เมื่อนานาชาติมองเห็นชุดนี้ก็สามารถรับรู้ได้ว่าเป็นชุดประจำชาติจากประเทศจีน และยังต้องการนำเสนอความงามของสถาปัตยกรรมจีนที่มักจะปรากฏลวดลายของมังกรตกแต่งบนหลังคา และส่วนอื่นๆ ของอาคาร ผ่านเครื่องแต่งกายของนางงามอีกด้วย

1.4.6 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2559

ภาพ 17 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2559 (ที่มา: images.app.google, 2562)

ชุดราตรีรูป ปลายกระโปรงบานด้วยผ้าชีฟอง สีชุดเป็นสีแดงเสริมด้วยสีดำ ประดับประดาไปด้วยคริสตัลเม็ดเล็กๆ ตรงกลางชุดเป็นลายแพนด้ายักษ์ แพนด้าขนาดเล็ก และพรมกระดาดน้ำมัน (油纸伞) เขียนลายไฟ โดยข้อมูลจากรอบการประกวดชุดประจำชาติ พิธีกรในงาน Nick Teplitz กล่าวว่า ชุดประจำชาติจีนนำเสนอแพนด้า โดยแพนด้าเป็นสิ่งที่เธอชื่นชอบ ออกแบบร่วมกับบรัมไฟด์ แพนด้าแสดงถึงวัฒนธรรมของชาวจีน เนื่องจากเป็นของขวัญแก่เอเชียและชาติอื่น ๆ (Youtube, 2560, 65th Miss Universe National Costume Show) ซึ่งการนำเสนอชุดประจำชาติชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากการสื่อให้เห็นว่านางงามผู้สวมใส่ชุดชื่นชอบแพนด้ามาก และยังต้องการนำเสนอเอกลักษณ์และสัญลักษณ์ที่สำคัญของประเทศจีนนั่นก็คือ สีแดงและแพนด้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับแพนด้าที่นับว่าเป็นสัตว์สัญลักษณ์สำคัญของจีน เนื่องจากแพนด้าเป็นสัตว์ที่พบได้มากในประเทศจีน และแพนด้ายังเป็นสัตว์สำคัญทางพุทธศาสนาของประเทศจีนอีกด้วย กล่าวคือ ประเทศจีนส่งแพนด้าไปยังสวนสัตว์ประเทศต่างๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับชาติต่างๆ ในฐานะทูตสันถวไมตรี นอกจากนี้ยังต้องการนำเสนอวัฒนธรรมกระดาดน้ำมันซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองของชาวจีนและตกแต่งด้วยลวดลายไฟที่แสดงถึงประเทศจีน

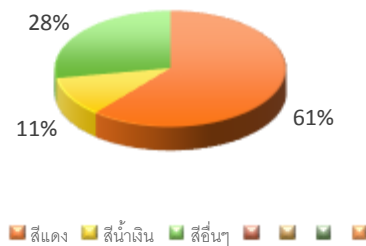
1.4.7 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2560

ภาพ 18 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2560 (ที่มา: geniusalfalah.com, 2562)

เสื้อสายเดี่ยวสีแดงเอวลอย ข้างเอวเสริมด้วยสีดำและพู่สีแดงเล็กๆ กางเกงบิกินีสีแดง ด้านหลังของชุดเป็นพาดสีแดง ลวดลายแบบศิลปะการตัดกระดาดจีน ตรงกลางพาดเขียนว่า 福 โดยข้อมูลจากรอบการประกวดชุดประจำชาติ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา พิธีกรในงาน Nick Teplitz บรรยายว่า ชุดประจำชาติจีนได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะการตัดกระดาดจีน (Miss Universe National Costume Show, 2560) ศิลปะการตัดกระดาดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม การตัดกระดาดเป็นศิลปะระดับชาติ เป็นรูปแบบภาษาที่เล่าเรื่องราวพื้นบ้าน และสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสุนทรียภาพและคุณค่าของความคิดได้อย่างชัดเจน (Huang, 2015, p.2) ซึ่งการเลือกชุดประจำชาติชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องจากการต้องการนำเสนอวัฒนธรรมที่สำคัญอีกหนึ่งวัฒนธรรมของจีน นั่นคือศิลปะการตัดกระดาดจีน อีกทั้งยังต้องการนำเสนอให้เห็นว่าศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นสามารถประยุกต์เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ได้ ชุดประจำชาติไม่มีขอบตายตัวหากแต่สามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยได้ ดังนั้นจึงทำให้รูปแบบชุดประจำชาติในปีนี้เป็นแฟชั่นสมัยใหม่ผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม

2. โทนสี ที่ใช้ในชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส พบว่า ใช้โทนสีแดงมากที่สุด 12 ปี น้ำเงิน 2 ปี สีเหลือง 2 ปี สีขาว 1 ปี และสีน้ำตาล 1 ปี โดยสามารถสรุปข้อมูลการเลือกใช้โทนสีชุดประจำชาติได้ดังแผนภูมิการใช้โทนสีชุดประจำชาติต่อไปนี้

ภาพ 19 แผนภูมิการใช้โทนสีชุดประจำชาติจีน (ที่มา: ผู้วิจัย, 2566)

การเลือกใช้โทนสีในชุดประจำชาตินั้นมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมคติความเชื่อของชาวจีน เรื่องสีพื้นฐาน 5 สี ประกอบไปด้วยสีดำ (黑) สีขาว (白) สีแดง (赤) สีเหลือง (黄) และสีน้ำเงินหรือสีเขียว (青)

2.1 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีแดง เป็นโทนสีหลักของชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2545 ชุดกีฬา พ.ศ. 2546 ชุดราชสำนักสมัยชิง พ.ศ. 2547 ชุดประจำชนเผ่าจ้วง พ.ศ. 2548 ชุดสีแดง พ.ศ. 2549 ชุดอุปการปกป้อง พ.ศ. 2551 ชุดประจำชนเผ่าเหมาหนาน พ.ศ. 2545 ชุดอุปการคุณฉีว พ.ศ. 2557 ชุดประจำชนเผ่าแม้ว พ.ศ. 2559 ชุดสีแดงและแพนด้า พ.ศ. 2560 ชุดศิลปะการตบกระดาจีน และ พ.ศ. 2562 ชุดที่เบตถ่าน่า สีแดงถือเป็นสีประจำชาติจีน จะเห็นได้ว่าโทนสีแดงเป็นโทนสีที่อยู่บนธงชาติจีน โดยคนจีนชอบสีแดงเนื่องจากในช่วงแรกสีแดงเกี่ยวข้องกับการบูชาไฟของมนุษย์ในยุคดึกดำบรรพ์ ไฟถือเป็นสัญลักษณ์ของพลังของเทพเจ้าสามารถขับไล่ความเย็นและความมืดออกไปได้ สีแดงทรงพลังและมหัศจรรย์ พร้อมกับความสามารถในการขับไล่หมู่มวลความชั่วร้าย ในส่วนการแต่งหน้าของอุปการเป็นสีแดงจะแสดงถึงความจงรักภักดีและความเที่ยงธรรม (Liu, 2015, p.13) ด้วยเหตุผลนี้สีแดงจึงเป็นโทนสีหลักที่นำมาใช้ในการประกวดชุดประจำชาติ เนื่องจากสามารถเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนางงามผู้สวมใส่ให้ผู้สวมใสู้สึกว่าสีแดงจะสามารถขจัดความชั่วร้ายหรืออุปสรรคต่างๆ ออกไป และทำให้รู้สึกว่ในระหว่าง การประกวดจะมีแต่ความโชคดี

2.2 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีน้ำเงิน เป็นโทนสีหลักของชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2555 ในชุดเครื่องลายคราม ปี พ.ศ. 2561 ในชุดอุปการปกป้องและอุปการเสฉวน โดยโทนสีน้ำเงินเป็นสีของท้องฟ้า ซึ่งถือได้ว่าเป็นสีที่สูงส่ง เคร่งขรึม สง่างาม สมัยจีนโบราณใช้น้ำเงินในเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย และในการแต่งหน้าใบหน้าของอุปการ ใบหน้าสีเขียว หมายถึง วัชรบุรุษผู้กล้าหาญ ส่วนใบหน้าสีน้ำเงินหมายถึง โจรชั่ว (Liu, 2015, pp. 13-14) ด้วยเหตุนี้การนำเสนอชุดเครื่องลายครามเป็นสีน้ำเงินนั้นเนื่องจากเครื่องลายครามเป็นสิ่งของเครื่องใช้ดั้งเดิมของจีน ซึ่งในอดีตจะใช้สีน้ำเงินในสิ่งของเครื่องใช้ ทำให้ชุดเครื่องลายครามเป็นสีน้ำเงิน ส่วนชุดอุปการปกป้องและเสฉวนที่ประดับด้วยธงรูปโทนสีน้ำเงิน เนื่องจากสะท้อนให้เห็นความสูงส่ง ความสง่างาม และความกล้าหาญของตำแหน่งแม่ทัพนอกจากโทนสีจะมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสีของชาวจีนแล้ว

2.3 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีเหลือง เป็นโทนสีหลักของชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2558 ในชุดอุปการปกป้อง และสีทอง ในปี พ.ศ. 2557 โดยสีเหลืองหรือทองหมายถึง ดินแดนที่หล่อเลี้ยงสรรพสิ่ง เป็นสัญลักษณ์ของการมีศรัทธา ความจริงใจความเมตตา และในระบบห้าสี สีเหลืองนั้นอยู่ตรงกลาง หมายความว่า เป็นศูนย์กลาง ในอดีตสีเหลืองเป็นสีที่แสดงถึงอำนาจ ความมั่งคั่ง ความเจริญรุ่งเรือง ความสว่างไสวและสติปัญญา (Liu, 2015, p.14) เช่น ชุดอุปการจีนตัวนางฮวาซาน (花衫) เป็นชุดของตำแหน่งฮองเฮา สนม ซึ่งเป็นหนึ่งในชนชั้นสูงของราชวงศ์จีนที่มีอำนาจและมั่งคั่งเสมือนดังสีเหลือง เป็นต้น

2.4 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีขาว เป็นสีหลักของชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2553 ในชุดเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิง โดยสีขาวเป็นสีที่ชาวจีนเชื่อว่าเป็นสัญลักษณ์ของแสงสว่าง ความบริสุทธิ์และความสมบูรณ์ (Liu, 2015, p.12) และด้วยความเชื่อที่ว่าสีขาวเป็นสีแสดงถึงความบริสุทธิ์ ความสง่างามและความสมบูรณ์จึงสะท้อนถึงตัวนางงามที่เข้าร่วมประกวดในปี พ.ศ. 2553 ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเธอมีอายุเพียง 19 ปี ซึ่งแสดงถึงความบริสุทธิ์ สดใสของหญิงสาววัยเยาว์ แต่เต็มไปด้วยความสามารถที่เจิดจ้าเสมือนแสงสว่าง

นอกจากนี้โทนสีอื่นๆ ยังมีความสัมพันธ์รูปแบบแนวคิดของแต่ละชุด การเลือกใช้โทนสีน้ำตาลในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากสุสานทหารจีนซีฮ้องเต้ โดยโทนสีน้ำตาลเป็นโทนสีแทนสีของดินในสุสาน จึงทำให้สีของชุดประจำชาตินี้เลือกใช้โทนสีน้ำตาลเป็นหลัก

3. สัญลักษณ์และลวดลาย ที่ปรากฏบนชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส พบว่า มีดอกโบตั๋น ฝั่ หงส์ นกยูง มังกร ฝั่เสื้อ แพนด้า ตัวอักษรฝั่ (福) สามารถจำแนกข้อมูลสัญลักษณ์และลวดลายที่ปรากฏบนชุดประจำชาติได้ ดังนี้

3.1 ลายดอกโบตั๋น ปรากฏบนชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2545 ชุดกิ๊พ้า พ.ศ. 2546 ชุดราชสำนักสมัยชิง พ.ศ. 2547 ชุดประจำชนเผ่าจ้วง และปี พ.ศ. 2560 ชุดศิลปะการตักกระดาดจีน ซึ่งดอกโบตั๋นตามวัฒนธรรมความเชื่อของจีนเชื่อว่าชาวจีนชื่นชอบ เป็นสัญลักษณ์อันเป็นมงคล ลวดลายดอกโบตั๋นแสดงถึงความคาดหวังและการแสวงหาชีวิตที่มีความสุขหน้า เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง ความมั่งคั่งและความสงบสุข (Liu, 2563, p.56) และด้วยวัฒนธรรมความเชื่อเช่นนี้ทำให้ดอกโบตั๋นถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของลวดลายบนชุดประจำชาติจีน ซึ่งการนำเสนอลวดลายดอกโบตั๋นบนชุดประจำชาติเนื่องจากดอกโบตั๋นเป็นดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ประจำชาติจีน ผวนกับความเชื่อว่าเป็นดอกไม้ที่เป็นเลิศทางด้านความงามและมีความหมายมงคล จึงทำให้ชุดประจำชาติจีนในหลายๆ ปีเป็นลวดลายดอกโบตั๋น

3.2 ลายฝั่ ปรากฏบนชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2559 ชุดสีแดงกับแพนด้า โดยลายฝั่เป็นลวดลายที่ตกแต่งบนร่มกระดาดฝั่ฝั่ ซึ่งฝั่ฝั่ตามวัฒนธรรมความเชื่อของจีนเชื่อว่าเสียงแตกของฝั่ฝั่ในกองไฟสามารถขจัดภูติผีปีศาจได้ (ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์, 2549, หน้า 16) ทั้งนี้ฝั่ฝั่ยังมักจะให้ความหมายที่เน้นให้อายุยืนยาว สงบร่มเย็นและความสุขสมหวัง (ธวัชไชย ปานดำรงค์, 2553, หน้า 21) การใช้ลวดลายฝั่ตกแต่งบนร่มกระดาดเพื่อแสดงถึงประเทศจีนที่อุดมไปด้วยฝั่ฝั่จำนวนมาก และเพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายและสะท้อนความชั่วร้ายออกไปเสมือนร่มเป็นโล่ป้องกัน ทำให้นางงามรู้สึกมั่นใจว่าจะไม่มีอุปสรรคความชั่วร้ายมาเป็นอุปสรรคระหว่างการประกวด และประสบความสำเร็จกับการประกวด

3.3 ลายหงส์ ปรากฏบนเครื่องประดับศีรษะชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2546 และเครื่องประดับศีรษะชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเครื่องประดับศีรษะเป็นรูปหงส์ โดยความเชื่อของจีนเชื่อว่าหงส์เป็นใหญ่ในหมู่สัตว์ปีกทั้งหมด สามารถหยั่งรู้ความทุกข์ในใจมนุษย์ได้ หงส์มักปรากฏเมื่อโลกสงบ

(ฐิตินา อังกรวัชรพันธุ์, 2549, หน้า 17) ในเทพนิยายของจีน หงส์เป็นสัตว์ปีกที่ใหญ่ที่สุด ชาวจีนใช้หงส์เป็นสัญลักษณ์แห่งโชคลาภ (กนกพร ศรีญาณลักษณ์, 2554, หน้า 29) การนำเสนอเครื่องประดับหงส์เนื่องจากในปี พ.ศ. 2546 เป็นรูปแบบชุดของตัวนางเตาหม่าตัน (刀马旦) จึงต้องสวมเครื่องประดับศีรษะประจำตำแหน่งแม่ทัพหญิง นักรบหญิง ซึ่งมีลักษณะเป็นมงกุฎหงส์ด้านบนเสริมด้วยลูกบอลกำมะหยี่สีแดง ทั้งนี้การที่แม่ทัพมีสัญลักษณ์หงส์ประดับศีรษะอยู่ อาจสะท้อนถึงการนำทัพสยบความวุ่นวายสงครามต่างๆ นำบ้านเมืองสู่ความสงบสุข และในปี พ.ศ. 2558 เป็นรูปแบบชุดตัวนางฮวาซาน (花衫) โดยตัวนางนี้จะสวมเครื่องประดับศีรษะมงกุฎหงส์ ซึ่งใช้กับตัวนางสูงศักดิ์ ได้แก่ ฮองเฮา พระสนมองค์หญิงหรือสตรีตระกูลสูงที่ได้รับพระราชทาน โดยตำแหน่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นตำแหน่งสูงศักดิ์เสมือนหงส์ที่เป็นใหญ่ในหมู่สัตว์ปีกทั้งหมด

3.4 ลายนกยูง ปรากฏบนชุดประจำชาติชุดอุปรากรคุณฉวีในปี พ.ศ. 2554 นกยูงเป็นสัญลักษณ์ของข้าราชการฝ่ายขุน หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้เพราะนกยูงมีความสงบบ่งเงี่ยม และสง่าขุมรอบคอบ ชุดประจำชาติชุดนี้จึงสะท้อนให้เห็นความสงบบ่งเงี่ยม ความสง่างามของนางงามผู้สวมใส่ รวมถึงแสดงถึงความมีสติปัญญาเสมือนข้าราชการฝ่ายขุน โดยแสดงให้เห็นว่านางงามไม่ใช่มีเพียงความสวยแต่ยังเปี่ยมพร้อมไปด้วยสติปัญญา

3.5 ลายมังกร ปรากฏบนชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2556 มังกรชาวจีนเชื่อว่า เป็นสัตว์มงคลพิเศษสามารถช่วยขจัดภูตผีปีศาจและความชั่วร้ายต่างๆ ได้ (ฐิตินา อังกรวัชรพันธุ์, 2549, หน้า 18) นอกจากนี้มังกรยังเป็นสัตว์มงคลที่เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ ความกล้าหาญและความยิ่งใหญ่ได้ (ธวัชไชย ปานดำรงค์, 2553, หน้า 23) การนำเสนอชุดประจำชาติผ่านลวดลายมังกรเพื่อแสดงสัญลักษณ์อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติจีน อีกทั้งยังเป็นการแสดงอำนาจ ความยิ่งใหญ่และความเป็นมหาอำนาจ

3.6 ตัวอักษรฝู (福) ปรากฏบนชุดประจำชาติ ชุดศิลปะการตัดกระดาษจีนในปี พ.ศ. 2560 โดยตัวอักษรฝู (福) เป็นอักษรมงคลที่เน้นความหมายด้านความสุข ฝู (福) หมายถึง โชควาสนา ความสมบูรณ์พูนสุข (สุภัทรา โยธินศิริกุล, 2561, หน้า 126) การนำเสนอลวดลายตัวอักษรฝู (福) ผ่านชุดศิลปะการตัดกระดาษจีน ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องจากศิลปะการตัดกระดาษจีนมักจะตัดกระดาษเป็นตัวอักษรฝู (福) ตกแต่งในวันตรุษจีนซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ของชาวจีน ดังนั้นจึงต้องการให้โชควาสนา ความสมบูรณ์พูนสุข มาสู่ชีวิตในปีใหม่ อีกทั้งยังส่งผลต่อความมั่นใจของนางงามผู้เข้าประกวด เนื่องจากเชื่อว่าตัวอักษรฝูจะนำมาซึ่งความโชคดีและความสุข

นอกจากนี้บางลวดลายของชุดอาจจะไม่ได้เน้นการนำเสนอลวดลายที่เป็นมงคลเป็นหลัก แต่หากนำเสนอลวดลายตามแรงบันดาลใจของชุด ได้แก่ ลวดลายผีเสื้อ ปรากฏบนชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2553 โดยลวดลายชุดเป็นผีเสื้อที่ได้รับแรงบันดาลใจจากชุดเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิงในประเทศจีน และลายแพนด้าปรากฏบนชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2559 เป็นลวดลายที่นำเสนอขึ้นเพราะตัวนางงามผู้สวมใส่ชื่นชอบแพนด้า

สรุปและอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวที มิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545–2562

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบชุดที่นำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส สามารถจำแนกรูปแบบออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ฟ้า ในปี พ.ศ. 2545 ชุดราชสำนักสมัยราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2546 2) รูปแบบชุดประจำชนเผ่า จำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดประจำชนเผ่าจ้วง ในปี พ.ศ. 2547 ชุดประจำชนเผ่าอู่ ในปี พ.ศ. 2550 ชุดประจำชนเผ่าเหมานาน ในปี พ.ศ. 2551 ชุดประจำชนเผ่าแม้ว ในปี พ.ศ. 2557 และชุดประจำชนเผ่าทิเบต ชุดถ่านา ในปี พ.ศ. 2562 3) รูปแบบชุดอุปการกรจีน จำนวน 4 ชุด ได้แก่ ชุดอุปการกรปักกิ่ง ตัวนางเตาหม่าตัน ในปี พ.ศ. 2549 ชุดอุปการกรคุนฉีว ในปี พ.ศ. 2554 ชุดอุปการกรปักกิ่งตัวนางฮวาซาน ในปี พ.ศ. 2558 และชุดอุปการกรปักกิ่ง อุปการกรเสฉวน ในปี พ.ศ. 2561 และ 4) รูปแบบชุดจีนประยุกต์ จำนวน 7 ชุด ได้แก่ ชุดสีแดงเงิน ในปี พ.ศ. 2548 ชุดทหารสุสานจิ้นซีฮ่องเต้ ในปี พ.ศ. 2552 ชุดเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2553 ชุดเครื่องลายคราม ในปี พ.ศ. 2555 ชุดมังกรของจีน ในปี พ.ศ. 2557 ชุดสีแดงกับแพนด้า ในปี พ.ศ. 2559 และชุดศิลปะการตักกระดาชเงิน ในปี พ.ศ. 2560 ทั้งนี้การเลือกใช้รูปแบบชุดประจำชาติมักจะมีความสัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศจีน ซึ่งพบว่าศิลปวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านชุดประจำชาติในแต่ละปีล้วนแต่เป็นชุดที่มักปรากฏต่อนานาชาติ มีอยู่ในสื่อต่างชาติอยู่แล้ว จึงหยิบยกมานำเสนอเป็นชุดประจำชาติ เพื่อแสดงให้เห็นเด่นชัดว่า นี่คือนางงามจากประเทศจีน อาทิ ชุดราชสำนักสมัยราชวงศ์ชิงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากชุดองค์หญิงกัมละลอที่กำลังโด่งดังในขณะนั้น ชุดทหารสุสานจิ้นซี ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพยนตร์เรื่องมู่หลาน วีรสตรีโลกจารึกที่โด่งดังในปีนั้น เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า โทนสีที่ใช้ในการประกวดชุดประจำชาติบนเวทีมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2562 เลือกใช้โทนสีแดงเป็นโทนสีหลักของชุดมากที่สุด จำนวน 12 ชุด ได้แก่ ชุดที่ฟ้า ในปี พ.ศ. 2545 ชุดราชสำนักสมัยราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2546 ชุดประจำชนเผ่าจ้วง ในปี พ.ศ. 2547 ชุดสีแดงเงิน ในปี พ.ศ. 2548 ชุดอุปการกรปักกิ่ง ตัวนางเตาหม่าตัน ในปี พ.ศ. 2549 ชุดประจำชนเผ่าเหมานาน ในปี พ.ศ. 2551 ชุดอุปการกรคุนฉีว ในปี พ.ศ. 2554 ชุดสีแดงกับแพนด้า ในปี พ.ศ. 2559 ชุดศิลปะการตักกระดาชเงิน ในปี พ.ศ. 2560 และ ชุดประจำชนเผ่าทิเบต ชุดทิเบตถ่านา ในปี พ.ศ. 2562 ถัดมาคือ สีน้ำเงินและสีเหลือง จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดเครื่องลายคราม ในปี พ.ศ. 2555 ชุดอุปการกรปักกิ่ง อุปการกรเสฉวน ในปี พ.ศ. 2561 ชุดมังกร ในปี พ.ศ. 2556 และชุดอุปการกรปักกิ่ง ในปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ยังพบสีอื่นๆ ที่ใช้เป็นโทนสีหลักในชุดประจำชาติ ได้แก่ สีขาว และสีน้ำตาล ทั้งนี้โทนสีที่เลือกใช้สัมพันธ์กับวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสีของชาวจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสีพื้นฐาน 5 สี และขณะเดียวกันโทนสีที่เลือกใช้ยังสัมพันธ์กับแนวคิดในการออกแบบชุดประจำชาตินั้นๆ ชุดประจำชาติแต่ละชุดจะปรากฏลวดลายที่เป็นลวดลายหรือสัญลักษณ์มงคลของชาวจีน ได้แก่ ลายดอกโบตั๋น ลายไผ่ ลายนกยูง ลายหงส์ ลายมังกรและตัวอักษรผู้

ผลการศึกษาด้านรูปแบบชุดสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม กล่าวคือ รูปแบบชุดแต่ละชุดที่นำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์สมักจะสะท้อนวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ รูปแบบชุดยังสะท้อนถึงระบบค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และความเชื่อต่างๆ สอดคล้องกับ นิคม มุสิกคามะ (2545) ที่กล่าวว่าวัฒนธรรมคือ วิถีชีวิตของคน เกิดจากกระบวนการอันซับซ้อน ทางสังคมหรือกลุ่มชน โดยรวมเอามิติทางด้านจิตใจ วัตถุ ภูมิปัญญา และอารมณ์เข้าไว้ด้วยกัน จนเป็นรูปแบบเอกลักษณ์ของสังคมนั้น มิใช่เพียงเรื่องของศิลปะและวรรณกรรม หากหมายรวมถึง รูปแบบของชีวิต สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ระบบค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และความเชื่อต่างๆ

ด้านโทนสีของชุดประจำชาติจีน สะท้อนถึงวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสีของชาวจีนเรื่องสีพื้นฐาน ดังที่ Liu (2015) กล่าวว่า ระบบสี “ห้าสี” แบบดั้งเดิมของประเทศจีน เป็นแนวคิดสีที่บรรพบุรุษมีต่อธรรมชาติ และได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการเรียนรู้และถ่ายทอดต่อกัน ในอารยธรรมจีน โครงสร้างห้าสี ประกอบด้วย สีเหลือง สีน้ำเงิน สีแดง สีดำและสีขาว โดยปรากฏขึ้นในช่วงต้นของอารยธรรมจีน ซึ่งเข้ากับองค์ประกอบทั้งห้า อันได้แก่ ไม้ ไฟ น้ำ ทอง และดิน ชาวจีนในสภาพธรรมชาติที่แตกต่างกัน ภายใต้อารยธรรมความเข้าใจเกี่ยวกับจักรวาล ปรัชญา จริยธรรมและความคิดอื่นๆ ทำให้เกิดวัฒนธรรมสีแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน นอกจากนี้โทนสีชุดประจำชาติจีนเลือกใช้โทนสีแดงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Shi (2015) ที่กล่าวว่า ชาวจีนกับถือว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความมงคล การเฉลิมฉลอง ความกระตือรือร้น ความงาม และความเจริญรุ่งเรือง

ผลการศึกษาด้านสัญลักษณ์และลวดลายที่ประดับตกแต่งชุดประจำชาติ มักจะสะท้อนถึงความเชื่อเรื่องความเป็นสิริมงคลของจีน ซึ่งสอดคล้องกับ พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2550) กล่าวว่า สิริมงคลจีน คือ วัตถุหรือระบบสัญลักษณ์ หรือกระบวนการในการสร้างความหมายของชาวจีน เพื่อบันดาลให้เกิดความสุข ความสมหวัง โชคลาภ ความร่ำรวย ความเจริญรุ่งเรืองด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ หรือบันดาลให้เกิดขวัญและกำลังใจ ฯลฯ โดยมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ ลวดลาย และสัญลักษณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้พิเศษ ผลไม้ดอกไม้ สัตว์ หรือของใช้มาเกี่ยวพันมากมาย สำหรับการใส่สิริมงคลจีน มีการสืบทอดผ่านภาษา วิถีชีวิต ประเพณี เทศกาล และพิธีกรรมต่างๆ ของจีน ซึ่งชาวจีนจึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดี ที่มนุษย์ต้องการและปรารถนา เนื่องจากชาวจีนมีสิ่งสิริมงคลที่เกี่ยวข้องมากมายตั้งแต่พิธีเกิด แต่งงาน แห่ขันหมาก วัฒนธรรม และประเพณีความเชื่อ โดยมีสัตว์ สิ่งของ ดอกไม้ ผลไม้ หรือรูปสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายมงคล คือ อายุยืน โชคลาภ สมปรารถนา สุขภาพดี ประสบความสำเร็จ และความร่ำรวย ดังนั้น ชุดประจำชาติที่น่าเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์สล้วนแต่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมประจำชาติ วัฒนธรรมที่แสดงความเป็นชาติจีน นำเสนอสู่สายตาคนนานาชาติในทุกๆ ชุดประจำชาติ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545–2562 ผลการศึกษาค้นพบวัฒนธรรมจีนที่แฝงและถูกนำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีน ได้แก่ วัฒนธรรมและความเชื่อเรื่องสีของชาวจีน สีที่ถูกเลือกนำมาใช้เป็นชุดประจำชาติจีนมากที่สุด คือ สีแดงที่ชาวจีนเชื่อว่าทรงพลังและมหัศจรรย์ วัฒนธรรมลวดลาย สัญลักษณ์มงคลของชาวจีน เช่น ดอกโบตั๋น หงส์ มังกร เป็นต้น นอกจากนี้ชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์สยังสะท้อนถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวจีนอีกมากมาย เช่น เครื่องลายคราม ชนเผ่า อุปรากรจีน เป็นต้น ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้ล้วนเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส ที่ยังไม่มีปรากฏในงานวิจัยภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสามารถสร้างความเข้าใจสังคมจีน เข้าใจวัฒนธรรมจีนและนำไปสู่การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยวได้ เช่น สอดแทรกในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน หรือวิชาประวัติศาสตร์ได้ เข้าใจวัฒนธรรมชาวจีนเพื่อจัดการการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อ

วัฒนธรรมชาวจีนได้ และสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือพัฒนาท่องเที่ยวจากการเรียนรู้วัฒนธรรมจีน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาวิจัยรูปแบบและวัฒนธรรมที่ปรากฏในชุดประจำชาติบนเวทีมิสยูนิเวิร์สปี พ.ศ. 2563–2565 เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 การประกวดมิสยูนิเวิร์สยังไม่มีประกาศอย่างเป็นทางการว่าจะมีการจัดประกวดในปี พ.ศ. 2563 อย่างแน่ชัด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาชุดประจำชาติจีนถึงเพียงแคปี พ.ศ. 2562 และต่อมาได้มีการจัดประกวดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน หากทำวิจัยครั้งต่อไปจะศึกษาวัฒนธรรมปรากฏในชุดประจำชาติบนเวทีมิสยูนิเวิร์สในปีดังกล่าว นอกจากนี้เนื่องจากในปัจจุบันการประกวดนางงามมีหลากหลายเวที หากทำวิจัยครั้งต่อไปจึงสามารถศึกษาวัฒนธรรมชุดประจำชาติจีน หรือลวดลายมงกุฎจีนที่ปรากฏบนเวทีนางงามต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- 65th Miss Universe National Costume Show. (2560). Retrieved January 15, 2023, from <https://www.youtube.com/watch?v=2ccx8UnuM1s>.
- 2012 Miss Universe National Costume Show. (2012). Retrieved January 15, 2023, from <https://www.youtube.com/watch?v=OrlHgl91zUo>.
- 2017 Miss Universe National Costume Show. (2560). Retrieved January 15, 2023, from <https://www.youtube.com/watch?v=Bzji05zubSc>.
- กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2554, เมษายน-กันยายน). การสื่อความหมายของภาพมงคลจีน. **วารสารจีนศึกษา**, 4(4), 22-43.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2562). **जूว สำคัญอย่างไรกับเทศกาลตรุษจีนในประเทศไทย**. สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2563, จาก www.culture.go.th.
- จักริน จุลพรหม, และอาสา ทองธรรมชาติ. (2560, กรกฎาคม-กันยายน). การปรับเปลี่ยนรูปแบบและความหมายของสัญลักษณ์มงคลจากสมัยทวารวดีสู่สมัยรัตนโกสินทร์. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 37(3), 108-124.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545. (2545). สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2564, จาก <http://eladies.sina.com.cn/2002-05-28/54458.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2546. (2556). สืบค้น พฤศจิกายน 10, 2564, จาก <http://www.chinanews.com.cn/n/2003-06-03/26/309736.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2547. (2554). สืบค้น พฤศจิกายน 15, 2564, จาก <https://images.app.goo.gl/r1eK8RMtKnVuRmSC8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2548. (2548). สืบค้น ธันวาคม 26, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/f1kiYRVidKEmYn6S8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2549. (2549). สืบค้น ธันวาคม 20, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/GfVeiYhN63wyWM91A>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2550. (2550). สืบค้น พฤศจิกายน 20, 2564, จาก <https://images.app.goo.gl/26S7Ad9YC5CY7pKHA>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2551. (2557). สืบค้น พฤศจิกายน 30, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/MbTNg1jPVNnjEp5q8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2552. (ม.ป.ป.). สืบค้น ธันวาคม 27, 2565, จาก <http://www.dresschina.com/culture/2009/0823/759.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2553. (ม.ป.ป.). สืบค้น ธันวาคม 27, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/8NGN5P9gcGd8tft57>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2554. (2562). สืบค้น ธันวาคม 20, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/rSdDQGbp03psXDIT6>.

- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2555. (2562). สืบค้น มกราคม 3, 2566, จาก
https://www.chinadaily.com.cn/fashion/2012-12/17/content_16023000_7.htm.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2556. (2562). สืบค้น มกราคม 3, 2566, จาก
<https://images.app.goo.gl/y9VXR3dnpn5UyXuV6>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2557. (ม.ป.ป.). สืบค้น ธันวาคม 3, 2565, จาก
<https://images.app.goo.gl/DFCRgCrL9JGEwSAa8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2558. (2558). สืบค้น ธันวาคม 22, 2565, จาก
<https://www.dailymail.co.uk/femail/article-3363896/Miss-Universe-hopefuls-walk-runway-Victoria-Secret-Angels-inspired-costumes.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2559. (2562). สืบค้น มกราคม 5, 2566, จาก
<https://images.app.goo.gl/FQ8UPBmjZGZon4zw8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2560. (2562). สืบค้น มกราคม 5, 2566, จาก
<https://www.geniusalfalah.com/dalor.aspx?iid=243608380-best+national+costume+miss+universe+2017&cid=34>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2561. (2561). สืบค้น ธันวาคม 26, 2565, จาก
https://chinaplus.cri.cn/photo/world/19/20181211/221414_7.html.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2562. (2563). สืบค้น ธันวาคม 13, 2565, จาก
<https://www.sanook.com/women/155293/gallery/1626809/>.
- ชาติ ภาสกร. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาวิวัฒนาการเชิงสัญลักษณ์และความหมายของลวดลายประดับจีนตามชนบ. วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล, 17(20), 63-71.
- ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์. (2549). ภาพสัญลักษณ์มงคล ฮก ลก ซิ่ว: คติความเชื่อแบบจีนในงานศิลปกรรมสมัยรัชกาลที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชไชย ปานดำรงค์. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การศึกษาลวดลายศิลปกรรมจีน. วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน, 1(2), 15-28.
- นิคม มุสิกคามะ. (2545). วัฒนธรรม: บทบาทใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ปรีศญา คูหามุข, และชาตรี ไต้ฟ้าพูล. (2563, มกราคม-เมษายน). การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นไทยผ่านการเป็นเจ้าภาพการประกวดมิสยูนิเวิร์ส 2018 ณ ประเทศไทย. วารสารธรรมศาสตร์, 39(1), 159-182.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). ไม้มงคลจีน: เรื่องสิริมงคลที่เกี่ยวกับต้นไม้ดอกไม้และผลไม้. วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์, 24(2), 95-96.
- เมฆม สอดส่องฤกษ์. (2554). สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สถาบันสังคมศาสตร์จีน. (2561). พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันฉบับ (พิมพ์ครั้งที่ 7). ปักกิ่ง: Commercial Press.

- สุพัตรา กอบกิจสุขสกุล. (2531). **การประกวดนางสาวไทย (พ.ศ. 2477-2530)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัทรา โยธินศิริกุล. (2561, กันยายน-ตุลาคม). สิริมงคลจีนกับความเชื่อตามศาสตร์ฮวงจุ้ยของชาวไทยเชื้อสายจีนในชุมชนเยาวราช. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**, 38(5), 119-143.
- อภิโชค แซ่ไคว้. (2541). **จ้าว**. กรุงเทพฯ: บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- อรอนงค์ อินสอาด. (2563, พฤษภาคม-สิงหาคม). การอ้างอัตลักษณ์และความทรงจำร่วมจากวรรณกรรมจีนสำหรับการแสดงจ้าวแต่จ้าวในสังคมไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 37(2), 258-278.
- อารยา โลหาคาศ. (2557). **ความงามของวิถีจ้าวสู่การออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Huang, F. (2013). **Chinese Traditional Folk Paper-cut Art and Its Application in Fashion Design**. Master's thesis, Zhejiang Sci-Tech University.
- Huang, Y. (2015). **ลักษณะการแต่งกายที่เผ้าของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Liu, S. (2563, มกราคม-มิถุนายน). ดอกโบตั๋น ดอกไม้มงคลจีนในงานศิลปะไทย. **วารสารศิลปกรรมบูรพา**, 23(1), 52-66.
- Liu, P. (2015). **Application Research of the Color System of Traditional Chinese "Five Colors" in Animation**. Master's thesis, Guangxi Normal University.
- Shi, H. (2012). **A Comparative Analysis of the Yi Nationality Dances in Yunnan and Sichuan**. Master's thesis, Chongqing University.
- Shi, S. (2015). **A comparison of The Cultural Meanings of Chinese and Japanese Color Words Taking "Red and White" as an Example**. Master's thesis, Liaoning Institute of Technology.
- The 70th Miss Universe National Costume Show | Full Show. (2563). Retrieved January 15, 2023, from https://www.youtube.com/watch?v=N_D9VmKGMDQ.
- Wang, W. (2012). **Kunqu Opera Flute Research**. Master's thesis, Nanjing University of the Arts.
- Wu, X. (2018). **Patterns of Fmille Rose Porcelain from The Yongzheng and Qianlong Periods of the Qing Dynasty**. Master's thesis, China Academy of Arts.
- Zong, C. (2014). **The Road to Centralized Material Culture**. Master's thesis, Nanjing University of the Arts.